

gyobb spanyol bankban és biztosító intézetben van. A spanyol vasutak javarésztét francia kölcsönből építették. A francia érdekeltségek különösen nagyok a bányászatban. Így az olombányák francia ellenérzés alatt állanak. Az ismert katalóniai salétrum telepek a francia tőke érdekköréhez tartoznak ugyanúgy mint a fém-, vegyi-, szövőipari, villamosági és kereskedelmi vállalatok tekintélyes része.

Késő megismerés

Sánó Mach a mai Szlovákia egyik legismertebb személyisége. Propaganda miniszter és legfőbb parancsnoka az u. n. Hlinka gárdának, melyet a német SS mintájára szervezett meg. Ezenkívül Dr. Tyssonak a szlovák miniszterelnöknek bensős munkatársa. Szlovákiának Csehországtól való elszakadásában főszerepet játszott és a Harmadik Birodalommal való együttműködésnek legteljesebb szószólója volt. Mindezt tudva csodálkozunk kell, de főképp gondolkodásra kell, hogy készteszen mindenkit az a nyilatkozat, melyet Mach a legújabb eseményekkel kapcsolatban a bratiszlavai rádióon keresztül tett. Beszédében Mach többek között a következőket mondta:

Végzetessé vált számunkra hogy hittünk mások szavában és ígéreteiben. Most világosan látjuk hová jutottunk.

Nem ártana, ha ezt sokan nálunk is eszükbe vésnék.

A fasiszmus kudarca

A most lefolyt belga képviselőválasztások a demokratikus erők térhódítását és a külföldi pénzzel dolgozó rekszisták (így hívják a belgiami fasisztapártot) csúfos vereségét hozták magukkal. Eddigi mandátumaik háromnegyed részét veszítették el. (húszból négy maradt) Különösen érdekes a németek lakta kerületek választási eredménye. Epenben a szavazók 52 és Malmedyben 57 százaléka szavazott a belga pártokra.

N.

Gyermekvédelem háború esetén Anliában

A múlt év szeptember 27-én, azon a szomorú őszeleji napon amikor már úgy látszott, hogy a béke megmentésének minden reménye szertefoszlott, az angol közegészségügyi minisztériumban új akció csirája fogamzott meg.

Ennek az új akciónak az a rémség volt a szülőanyja, hogy a londoni vonatok, amelyek északra, Skótszágba indultak, zsufolásig megteltek nőkkal és gyermekekkel, akiket aggódó férjük meg apjuk a veszélyeztetett körzetből minél távolabbra akart elküldeni. Amit istenhátamögött levő, eldugott falvakban a mások szerencsétlenségén nyereszkedő gazdák akkor elkövetek, mert kis parasztházak szobáért akkora béreket kértek, amekkorát még a legelsőrangú városi szállodákban sem kérnek a szobáért, annak a bíróságnál volt utójátéka. Sok menekült család, amely aggodalmában és kétségbeesésében egy kis skót villáért annyit fizetett, mint egy londoni bérház bére felében kellett volna fizetni, sőt kénytelen volt arra is, hogy több évre szóló bérszerződést kössön: megbánta, hogy elhirtelenedte a dolgot és a bírósághoz fordult és az uzsorabér egy részét viszakövetelte.

Annyi bizonyos, hogy 1938 szeptemberében csak jómódú, sőt csak vagyonos emberek asszonyai és gyermekei hagyták el Londont meg a nagyobb angol ipari gőcpontokat, amelyek háború esetén elsősorban lettek volna légi támadásnak kitéve. Ekkor gondolt az angol közegészségügyi minisztérium arra, hogy mi történék, ha kitérne a háború, a középosztály és a proletárok gyermekeivel? A spanyol gyermekek sorsában kell-e csztoznóik, akik az „ég” szón csak valami rettenetesét képzelnek el, mert onnan felülről, az égből hullt a bomba a fejükre? A minisztérium nem akarta ezt bevárni, hanem gondoskodni kíván arról, hogy Londonból, Birminghamból, Manchesterből, röviden: minden városból, amelyeket légi támadás

veszélye fenyeget, a gyermekeket erre az estre előre megállapított helyre szállítsák el és ott helyezték biztonságba. Amint minden országban, amelyben általában a védkötelezettség, minden fegyvernemviselésre köteles férfi pontosan tudja, hová kell mozgósítás esetén bevonulnia, éppen úgy az angol gyermeknek hamarosan mozgósítási cédulájuk lesz, amelyről a gyermekek hozzátartozói megtudják, hogy „Jenny Waddington, V. csoportbeli, a Victoria-Station tartozik a gyermekvédő hivatalban jelentkezni. Beosztása: Turnbidge-ben, a Trollhecke-majorban, a Jones-családnál.“

Már hetek óta végzik a gyermekek elhelyezése céljából az előmunkálatokat. Idegenek bukkannak fél olyan helyeken, amelyet nem szoktak turisták fölkeresni. Faluról falura, házról házra járnak. Ha kérdzősködnek, mennyre van a legközelebbi község és azt felelik nekik, hogy „Ó, az nagyon messzire van innen!“, ők azt válaszolják: „Annál jobb!“ El-eltűnnek a kis parasztházakban, leülnek a levendulaszagú, alacsony szobákban és még mielőtt megkérdezhetné tőlük a házigazda, mi járatban vannak, ők kérdezik: Elvállalna-e egy gyermeket?“ A házigazda rögtön látja, hogy nem rabszolgakereskedővel van dolga: a hivatalos címerrel ellátott jelvény biztosítékul szolgál arra, hogy a látogató becsületes ügyben jár és a közegészségügyi minisztérium megbízásából kérdzősködik. Elmondja, hogy ha a gazda elvállalja, hogy háború esetére a nála elhelyezendő gyermekek ellátja, a kormány minden gyermekért hetenként 3 shillinget fizet, ha pedig a gyermek anyja is odamegy, az anvéért heti 5 shil-

linget. Igaz, hogy ez az ár nem valami nagy, de a legtöbb gazda kijelenti, hogy szívesen vállal gyermeket egészen ingyen is.

Nemcsak egyes gazdáknál fognak gyermekeket elhelyezni, hanem táborokban is, amelyeket már építenek is. A szabad ég alatt rendezik be az ilyen helyeken az iskolákat. Tágas hálótermek fogadják be a gyermekeket, Zuhanyfürdők, tornatermek és tanműhelyek állnak a gyermekek rendelkezésére. Egész városokat létesítenek, amelyeknek talán soha egyetlen lakója sem lesz, ha sikerül a háborút elkerülni.

De szükség esetén négymillió gyermeket fognak az említett módon elhelyezni. Magából Londonból egymillió gyermeket. A harctértől néhány száz kilométernyire folytatják majd a gyermekek művelését, mintha mi sem történnék a világban. A kormánynak legnagyobb gondot okoz, hogy miképpen, hol helyezze el azokat a kisgyermekeket, akik még nem képesek arra, hogy gázálcot viseljenek. Külön tervet dolgoztak ki, amely szerint az ország összes csecsemőt nagy telepekre viszik, amelyeket óriási vöröskeresztes zászlókkal jelölnek meg, hogy a támadó biztosan meglássa. Ezeket a telepeket a csecsemővédelem mintaintézetévé akarják kiépíteni.

Nem öltik mindenkinek szemébe az a nagy ellentmondás, hogy amíg a jövő háborújában a felnőttek a fronton gyilkolják egymást, a legkínosabb gondossággal törődnek azzal, hogy ugyanakkor a gyermekeket megóvják a haláltól! Eljön majd az idő, amikor majd nem értik meg ezt az ellentmondást.

K. J.

.....

Mi a faj. „A faj a lélek külseje és a lélek viszont a faj belseje!“ (Rosenberg)

Mi a fontos. „Elvégre nem az a fontos ki mit eszik, a németek történelmet csináltak és ez a fontos.“ (Göbbels)